

UDC 811.161.2:376

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2025.5.28>

Iryna ZALIPSKA

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Ukrainian Language, Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, Volya Sqr, 1, Ternopil, Ukraine, 46001

ORCID: 0000-0002-3651-3081

Tetiana MELNYK

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Ukrainian Language, Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, Volya Sqr, 1, Ternopil, Ukraine, 46001

ORCID: 0000-0002-8633-0611

To cite this article: Zalipska, I., Melnyk, T. (2025). Profesiina medychna komunikatsiia stomatoloha z patsientom [Professional medical communication between a dentist and a patient]. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 5, 203–210, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.5.28>

PROFESSIONAL MEDICAL COMMUNICATION BETWEEN A DENTIST AND A PATIENT

The article presents a detailed analysis of the elective discipline «Professional Medical Communication between a Doctor and a Patient». The curriculum for the discipline is prepared for foreign students studying at the I. Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine: Field of Knowledge I «Health and Social Welfare», Specialty II «Dentistry», Second (Master's) Level of Higher Education, Training Program: Dentistry. Professional Medical Communication between a Doctor and a Patient» is taught to the second-year students.

In dentistry, communication is not just about passing on information, but about creating an atmosphere in which the patient feels understood, respected, and involved in their treatment. When patients have clear, open lines of communication with their dentist, it can significantly improve their comfort, compliance, and long-term oral health. It is an integral part of delivering high quality, patient-centered care. It is important for foreign students to learn vocabulary and master communication skills while communicating with patients. The proposed tasks will contribute to the quality training of future doctors. The following tasks are studied: 1) Write what is shown in the pictures. Use the words from the list. 2) Read the text. 3) Answer the questions according to the text. 4) Complete the sentences. 5) Match the word with the picture. 6) Write a dialogue between a dentist and a patient. Use the phrases from the sample.

The purpose of studying the theme is: to form systematic knowledge and understanding of the conceptual foundations of the study of the professional Ukrainian language of a physician with the prospect of its further use in professional activities; to provide students with communication needs in the educational, professional and educational-scientific spheres; to form language competence, communication skills of future specialists; to achieve exemplary language skills of a medical professional when communicating with a patient; in-depth study of lexical and semantic potential, word-formation identity of medical terminology and organization of perfect medical education.

Key words: professional medical communication, medical terminology, doctor's professional activity, dentist's language skills, elective course.

Ірина ЗАЛІПСЬКА

кандидат філологічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри української мови, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, майдан Воли, 1, м. Тернопіль, Україна, 46001

ORCID: 0000-0002-3651-3081

Тетяна МЕЛЬНИК

кандидат філологічних наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри української мови, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, майдан Воли, 1, м. Тернопіль, Україна, 46001

ORCID: 0000-0002-8633-0611

Бібліографічний опис статті: Заліпська, І., Мельник, Т. (2025). Професійна медична комунікація стоматолога з пацієнтом. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 5, 203–210, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.5.28>

ПРОФЕСІЙНА МЕДИЧНА КОМУНІКАЦІЯ СТОМАТОЛОГА З ПАЦІЄНТОМ

У статті подано детальний аналіз вибіркової дисципліни «Професійна медична комунікація лікаря з пацієнтом». Навчальна програма з дисципліни розроблена для іноземних здобувачів вищої освіти, які навчаються у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України: галузь знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», спеціальність II «Стоматологія» другий (магістерський) рівень вищої освіти, освітньо-професійна програма «Стоматологія». «Професійна медична комунікація лікаря з пацієнтом» викладається студентам другого року навчання.

Комунікація у стоматології – це не просто передача інформації, а створення атмосфери, в якій пацієнт відчуває, що його розуміють, поважають і залучають до лікування. Коли пацієнти мають чіткі, відкриті лінії зв'язку зі своїм стоматологом, воно може значно покращити їхній комфорт, комплаєнс та довгострокове здоров'я порожнини рота. Це невід'ємна частина надання високоякісної, орієнтованої на пацієнта допомоги. Іноземним студентам важливо вивчити лексику та оволодіти комунікативними навичками під час спілкування з пацієнтами. Запропоновані завдання сприятимуть якісній підготовці майбутніх лікарів, як-от: 1) Напишіть, що зображено на малюнках. Використовуйте слова зі списку. 2) Прочитайте текст. 3) Дайте відповіді на запитання відповідно до тексту. 4) Закінчи речення. 5) Підберіть слово до малюнка. 6) Напишіть діалог між стоматологом і пацієнтом. Використовуйте фрази зі зразка.

Метою вивчення теми професійної комунікації стоматолога з пацієнтом є: формування у здобувачів вищої освіти системних знань і розуміння концептуальних основ із вивчення фахової української мови медика з перспективою її подальшого використання у професійній діяльності; забезпечення комунікативних потреб студентів у навчально-професійній і навчально-науковій сферах; формування мовної компетенції, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів; досягнення зразкової мовної майстерності медичного працівника під час спілкування з пацієнтом; ґрунтовне вивчення лексико-семантичного потенціалу, словотвірної ідентичності медичних терміноодиниць та організації досконалого медичного тексту.

Ключові слова: професійна медична комунікація, медична терміносистема, професійна діяльність лікаря, мовні навички стоматолога, курс за вибором.

Statement and substantiation of the problem relevance. The effectiveness of modern dental practice goes far beyond technical expertise and clinical skills; it often depends on the quality and skill of communication between the dentist and the patient. This structural element of communication is a critical factor in the success of treatment, influencing results from the initial stage of diagnosis to long-term adherence to preventive measures.

Good communication between patient and dentist is associated with increased efficiency and more accurate diagnosis, improved patient

outcomes and satisfaction and less likelihood of complaints or litigation. Communication is also a complex (and clinical) skill but, interestingly, its importance is not always accepted or valued, either by students or those with more experience (Waylen A., 2017).

Analysis of current research. In addition, O. Isaieva mentioned that the formation of personal and professional culture of the future doctor with a clear focus on speech competence is necessary and important, because the doctor is a specialist whose activities involve direct commu-

nication in the professional, administrative, and scientific spheres, while showing high professionalism, erudition, emotionality, humane, tolerant, and empathetic attitude to patients and colleagues (Isaieva O., 2018, p. 77).

The issue of professional communication is studied in foreign linguistics (Faisal Abdullatif Alnaser, 2020; Heritage J., Maynard DW., 2006; Ho J. C. Y, Chai H. H, Lo E. C. M , Huang M. Z, Chu C. H. 2024; Waylen A., 2017; Wilce J. M., 2009), as well as in Ukrainian linguistics (Vykhreshch A., Drach I., Zalipska I., 2021). O. Chaban (Chaban O., 2021) has made significant contributions in this field.

Professional medical communication is a compulsory component of a doctor's professional activity. The influence of a healthcare professional's words on a patient is an undeniable fact and, at the same time, a highly relevant area for research.

Among the elective subjects studied by second-year students Field of Knowledge I «Health and Social Welfare», Specialty II «Dentistry», Second (Master's) Level of Higher Education, Training Program «Dentistry» is «Professional Medical Communication between a Doctor and a Patient». Future dentists learn vocabulary and the rules of communication with the patient.

The aim of the article is to present practical tasks according to the topic of professional medical communication between a dentist and a patient for foreign students.

Methods. The following methods were used to collect and analyze the material in the scientific article: complex method, the descriptive method, the conceptual-linguistic method.

Presentation of the main research material with justification of the obtained scientific results. An important task in the professional activity of a dentist is to improve their communication skills. At the first visit to the dental clinic, the doctor's task is to help relieve tension and open up emotionally, to be able to muster willpower, to overcome fears and anxiety. The doctor must establish a suitable rhythm of conversation and a friendly tone of the conversation. Do not be afraid of eye contact, show interest in the patient's information, respect their vision of the communication and treatment process. Only after the appropriate level of understanding is reached level of understanding, the patient usually feels more relaxed and

comfortable (Diachuk E., Melnyk V., Horzov V., Ratushnyi R., 2020, p. 66).

Ho J. C. Y, Chai H. H, Lo E. C. M, Huang M. Z, Chu C. H. at the scientific article «Strategies for Effective Dentist-Patient Communication: A Literature Review» (Ho J. C. Y, Chai H. H, Lo E. C. M , Huang M. Z, Chu C. H., 2024) tell that the effectiveness of high-quality dental care predominantly lies on the communication between dentist and patient. However, little literature has reported the importance of these «soft skills» in dental practice. Dentist-patient communication is a bidirectional process involving the exchange of ideas that should be clear (easy to understand), correct (accurate), concise (to the point), complete (with essential information), and cohesive (well-organized). Effective communication empowers patients with the knowledge required to make an informed decision about their own oral health. It not only improves the dentist's efficiency and boosts patient confidence, but also alleviates patients' dental anxiety and fear, addresses patients' needs and preferences, increases patients' adherence, and enhances patient satisfaction. To enhance dentist-patient communication, dentists should take the patient-centered approach as a premise. The approach comprises understanding patients' illnesses, shared decision-making, and mindful intervention at the patient's own pace. In addition, dentists should use simple, succinct language, proper body posture, gestures, facial expressions, and eye contact when interacting with patients. Dentists should show empathy, encourage questions and feedback, employ visual aids, and give ample time to patients. Nowadays, dentists and their patients use messaging applications in their communication. This form of telecommunication is not only a convenient way of communication but also reduces the costs associated with a dentist visit. In conclusion, effective dentist-patient communication is vital for the success of dental practice. Dentists who prioritize communication and build positive relationships with their patients are more likely to achieve positive outcomes and foster the expansion of their dental practice (Ho J. C. Y, Chai H. H, Lo E. C. M , Huang M. Z, Chu C. H., 2024).

We offer learning tasks for learning vocabulary and improving communication skills when a dentist communicates with a patient.

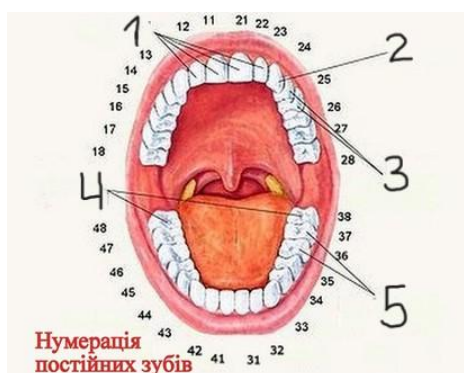
Vocabulary

вимовляти – to pronounce
запалюватися – to inflame
запобігати – to prevent
змінюватися – to change
карієс – caries
корінні (постійні) зуби – permanent teeth
корінь – root
коронка – crown
молочні зуби – primary (milk) teeth
неоднакова – different

пережовувати – to chew
посмішка – smile
прорізатися – to erupt
пульпа – pulp
пульпіт – pulpitis
розкушувати – to bite
ротова порожнина – oral cavity
ускладнення – complication
щелепа – jaw
ясна – gums

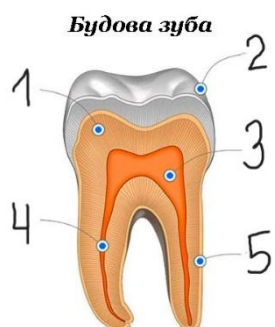
Task 1. Write what is shown in the pictures.

Use the words from the list.

List 1:

зуби мудрості (треті моляри) – wisdom teeth
ікла – canines
моляри – molars
премоляри – premolars
різці – incisors

List 2:

дентин – dentin
емаль – enamel
кореневий канал – root canal
пульпа – pulp tissue
цемент – cementum

Task 2. Read the text.

Зуби людини

Кожна здорова людина має зуби. Вони допомагають нам розкушувати і пережовувати їжу. Зуби також допомагають людині вимовляти звуки і є важливою частиною посмішки. Зуби розташовані на верхній та нижній щелепах у яснах.

Розрізняють молочні та корінні (постійні) зуби. Молочних зубів є лише двадцять, а постійних – тридцять два. Їх кількість може змінюватися залежно від віку. Перші зуби можуть прорізатися у дитини вже з трьох місяців, а у віці 6–12 років поступово змінюються на постійні і з'являються вже моляри. У дорослої людини кількість зубів може бути неоднакова від 28 до 32 постійних зубів: 8 різців, 4 ікла, 8 премолярів, 8 молярів і 4 зуби мудрості (треті моляри). Не всі люди мають зуби мудрості і це є нормою.

Зуб має свою будову: коронку й корінь. Емаль покриває зверху коронку. Далі йде дентин – тверда щільна світло-жовта речовина. Внутрішня м'яка тканина зуба називається пульпа. Цемент – це тонкий шар, який вкриває корінь зуба і з'єднується з емаллю. Зуби мають кореневі канали.

На жаль, якщо не дотримуватися гігієни ротової порожнини та вживати велику кількість солодощів, у людини може з'являтися карієс – одне з найпоширеніших захворювань. Пульпіт – це вже ускладнення карієсу, при якому запалюється пульпа.

При будь-якому захворюванні зубів звертайтеся за лікуванням до стоматолога. Вчасна консультація фахівця допоможе нам запобігти зубному болю.

Task 3. Answer the questions according to the text.

1. Які функції виконують зуби людини?
2. Де розташовані зуби?

3. Які бувають зуби?
4. Коли з'являють молочні зуби у дитини?
5. Скільки зубів у дорослої людини?
6. Які зуби дорослої людини ви знаєте?
7. Де розташовані зуби мудрості?
8. Яка будова зуба?
9. Що таке емаль?
10. Що таке дентин?
11. Що таке пульпа?
12. Що таке цемент?
13. Які захворювання зубів ви знаєте?
14. Яка профілактика карієсу?

Task 4. Complete the sentences.

1. Зуби допомагають нам ... і ... їжу.
2. Зуби розташовані на верхній та нижній ... у яснах.
3. Розрізняють ... та ... зуби.
4. Молочних зубів є лише ..., а постійних – ...

Task 5. Match the word with the picture.

5. Перші зуби можуть прорізатися у дитини вже з ... місяців.
6. ... зуби з'являються вже у 6 років.
7. У дорослої людини кількість зубів може бути неоднакова від 28 до 32 постійних зубів: ... різців, ... ікла, ... премолярів, ... молярів і ... зуби мудрості (треті моляри).
8. Зуб має свою будову: ..., ..., ..., ...
9. ... покриває його зверху.
10. ... – тверда щільна світло-жовта речовина.
11. ... – це внутрішня м'яка тканина зуба.
12. ... – це тонкий шар, який вкриває корінь зуба і з'єднується з емаллю.
13. Найпоширенішим захворюванням зубів є ...
14. ... – це вже ускладнення карієсу, при якому запалюється пульпа.

1.		А. Стоматологічне дзеркало
2.		Б. Зонд стоматологічний
3.		В. Зубна нитка
4.		Г. Бормашина
5.		Г. Зубна щітка

6.		Д. Ополіскувач для ротової порожнини
7.		Е. Стоматологічне крісло
8.		Є. Зубна паста
9.		Ж. Медична маска
10.		З. Шприц
11.		И. Іригатор
12.		І. Рукавички медичні

Task 6. Write a dialogue between a dentist and a patient. Use the phrases from the sample.*Зразок:*

- Добрий день, лікарю!
- Добрий день, пані Ярино! Що вас турбує?
- У мене болить верхній зуб справа.
- Коли ви вперше відчували біль?
- Два дні тому, але біль був непостійний.
- Охарактеризуйте біль зараз.
- Болить зуб постійно, але терпіти можу.

Лише після холодного чи гарячого біля стає ще сильнішим, що не можу терпіти.

- Чи приймали, пані Ярино, якісь ліки?
- Вчора ввечері і сьогодні вранці я випила по таблетці ібупрофену.
- Давайте оглянемо ваші зуби.

Conclusions and prospects for further research. The prospects for research in the area of communication between dentists and patients lie in the development of scientifically based methods for increasing patient compliance with treatment and reducing their anxiety. Key areas

include studying the effectiveness of counseling methods, as well as the impact of empathy and nonverbal cues on trust. In addition, it is extremely important to study professional dental vocabulary, as its accurate translation from scientific jargon into language that is understandable to the patient, without distorting the information, is the basis for effective communication.

Thus, in dentistry, communication is not just about passing on information, but about creating an atmosphere in which the patient feels understood, respected, and involved in their treatment. When patients have clear, open lines of communication with their dentist, it can significantly improve their comfort, compliance, and long-term oral health. It is an integral part of delivering high quality, patient-centered care. It is important for foreign students to learn vocabulary and master communication skills while communicating with patients. The proposed tasks will contribute to the quality training of future doctors.

BIBLIOGRAPHY:

1. Дячук Е., Мельник В., Горзов В., Ратушний Р. Роль спілкування та комунікації в стоматологічній практиці. *Молодий учений*. 2020. № 2 (78). С. 65–67. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-2-78-14> (дата звернення 24.10.2025).
2. Ісаєва О. С. Професійна комунікація лікаря – основа лінгвістичної підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Випуск 62. 2018. С. 76–79. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23368/Isayeva.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 09.10.2025).
3. Комунікативні навички лікаря : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. та фахівців практ. медицини / О. С. Чабан, О. О. Хаустова, І. А. Коваль, Ц. Б. Абдюрахімова, А. Е. Асанова ; за заг. ред. О. С. Чабана. 2-ге вид, перероб. і допов. Київ : Заславський О. Ю., 2021. 433 с.
4. Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом : посіб. для іноземних студ. / Вихрущ А. В., Драч І. Д., Заліпська І. Я. та ін. ; за ред. А. В. Вихруща, І. Я. Заліпської. Тернопіль : ТНМУ, 2021. 204 с.
5. Faisal Abdullatif Alnaser. Effective Communication Skills and Patient's Health. *CPQ Neurology and Psychology*, 2020, 3(4), 1-11.
6. Heritage J., Maynard DW. Communication in Medical Care: Interaction Between Primary Care. Physicians and Patients. Cambridge, UK: Cambridge Univ. Press. 2006.
7. Heritage J., Maynard DW. Problems and prospects in the study of physician-patient interaction: 30 years of research. *Annu. Rev. Sociol.*, 2006, 51–74.
8. Ho J. C. Y, Chai H. H, Lo E. C. M, Huang M. Z, Chu C. H. Strategies for Effective Dentist-Patient Communication: A Literature Review. *Patient Preference and Adherence*, 2024, 18, 1385–1394. <https://doi.org/10.2147/PPA.S465221> (дата звернення 13.10.2025).
9. Waylen A. The importance of communication in dentistry. *Dental Update*, 2017, V. 44, 8. <https://doi.org/10.12968/denu.2017.44.8.774> (дата звернення 10.10.2025).
10. Wilce J. M. Medical Discourse. *Annu. Rev. anthropol.*, 2009, 199–215.

REFERENCES:

1. Dyachuk, E., Melnyk, V., Horzov, V., Ratushnyi, R. (2020). Rol spilkuvannia ta komunikatsiia v stomatolohichnii pratytsi [The role of conversation and communication in the dental practice]. *Molodyi uchenyi – Young scientist*, 2 (178), 65–67. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-2-78-14> [in Ukrainian].

2. Isaieva, O. S. (2018). Profesiina komunikatsiia likaria – osnova linhvistychnoi pidhotovky [Doctor's professional communication – the basis of linguistic training]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seria 5. Pedahohika. – The scientific journal of NPU named after M. P. Drahomanov. Pedagogic*, 62, 76–79. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23368/Isayeva.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (data: 25.10.2025) [in Ukrainian].
3. Komunikatyvni navychky likaria : pidrychnyk [Communication skills of a doctor] : textbook / O. S. Chaban, O. O. Khaustova, I. A. Koval, Ts. B. Abdriakhimova, A. E. Asanova ; Ed. O. S. Chaban. Kyiv, 2021, 433 p. [in Ukrainian].
4. Profesiina medychna komunikatsiia ukrainskoiu movoiu likaria z patsientom : pidruchnyk dlia inozemnykh studentiv [Professional medical communication in Ukrainian between a doctor and a patient : textbook for foreign students] ; Ed. A. V. Vykhreshch, I. Ya. Zalipska. Ternopil, 2021. 204 p. [in Ukrainian].
5. Faisal Abdullatif Alnaser (2020). Effective Communication Skills and Patient's Health. *CPQ Neurology and Psychology*, 3(4), 1-11 [in English].
6. Heritage, J., Maynard, DW. Communication in Medical Care: Interaction Between Primary Care. Physicians and Patients. Cambridge, UK: Cambridge Univ. Press. 2006 [in English].
7. Heritage, J., Maynard, DW. (2006). Problems and prospects in the study of physician-patient interaction: 30 years of research. *Annu. Rev. Sociol.*, 51–74 [in English].
8. Ho, J. C. Y, Chai, H. H, Lo E. C. M , Huang, M. Z, Chu, C. H. (2024). Strategies for Effective Dentist-Patient Communication: A Literature Review. *Patient Preference and Adherence*, 18, 1385–1394. <https://doi.org/10.2147/PPA.S465221> [in English].
9. Waylen, A. (2017). The importance of communication in dentistry. *Dental Update*. V. 44, 8. <https://doi.org/10.12968/denu.2017.44.8.774> [in English].
10. Wilce, J. M. (2009). Medical Discourse. *Annu. Rev. anthropol.*, 199–215 [in English].

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.10.2025
 Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.11.2025
 Дата публікації: 19.12.2025